

Ugron felajánlotta Wekerlének lemondását.

— Wekerle a lemondást nem fogadja el. —

Budapest, október 26. Péteken este a képviselőház ülése után minisztertanács volt, amelyen Ugron Gábor belügyminiszter felajánlotta lemondását. Wekerle kijelentette, hogy a lemondást nem fogadja el, mert szolidáris vele. A miniszterelnök később az

újságíróknak a következőket mondta:

— Szolidárisak vagyunk Ugronnal és mint kisebbségi kormány jelentést teszünk öfelségének.

Wekerle még az éj folyamán Bécsbe utazott.

Károlyi házfeloszlatást javasol.

Budapest, október 26. A kormányt támogató pártok közös értekezletén gróf Károlyi Mihály és Holló Lajos a házfeloszlatás mellett érveltek. Gróf Andrássy Gyula kife-

lentette, hogy ez taktikai hiba volna, hogy egy alsóbbrendű kérdés miatt a választásokat elrendeljék. A többségnek is ez volt a véleménye.

Megalakult a szegedi átmenetgazdasági bizottság.

— Teljes ülés a kereskedelmi és iparkamarában. —

(Saját tudósítónktól.) A szegedi kereskedelmi és iparkamara pénteken délután két órakor Szarvady Lajos kamarai elnök vezetésével teljes ülést tartott. Az ülés elején ki-
osztották a kereskedelmi miniszter munká-
jutalmát Drach Hermann bürgermeister és Juhász István kendergyári munkásoknak. A jutalom száz korona és díszoklevél, amit néhány lelkesítő szó kíséretében adott át a munkásoknak az elnök. Az elnöki jelentéseket egyhangulag, hozzászólás nélkül vették tudomásul, majd sor került a titkári jelentésekre, amelyeknek kiemelkedő s egyúttal a tárgysorozatnak is legfontosabb és legérdekesebb pontja az átmenetgazdasági tanács megszervezéséről szóló jelentés volt.

Dr. Tonelli Sándor egy óras beszédben ismertette a jelen gazdasági helyzetet és vázolta azokat az ismert okokat, amelyek az átmenetgazdasági tanács megalakítását szükségessé teszik. A beszéd eszmemenete a következő:

— A háború befejeztével a gazdasági élet kétségtelenül megint olyan forradalmi rázkódásoknak lesz alávetve, mint amiket a háború idézett elő közgazdaságunkban. Előkészülni erre a változásra, csökkenteni a rázkódásokat, megalapozni a békés gazdasági életet, tartozik annak a tevékenységnek körébe, melyet átmenetgazdaság néven jelölünk meg. Ez az átmenetgazdasági tevékenység az egyes kereseti ágakban nagyon különböző lesz. A mezőgazdaságban, ahol a föld termelőképességét változatlan tényezőnek lehet tekinteni, csekély, a kereskedelemben attól fog függni, hogy milyen lesz a helyzete a mezőgazdaságnak és az iparnak, mert e kétfőnek a prosperitása a kereskedelem fellendülését is biztosítja. Kétségtelenül igen nagy átmenetgazdasági tevékenységre lesz azonban szükség az iparban, amelynek már csaknem minden nyersanyagja kifogyott és ugyyszólván máról holnapra él.

— A legelső idevágó feladat a nyersanyagbeszerzés, különösen a tengerentúli nyersanyagok biztosítása. Kétségtelen, hogy ez nagy nehézségekbe fog ütközni, mert ha kellő elővigyázat nélkül történik, a tömeges behozatal rontani fogja amugy is megromlott valutánkat. A tengerelattjárók háborúja folytán megcsökkent hajóállomány mellett nagyon nehéz lesz a nagy behozatalhoz szükséges hajóúrt előteremteni. Ügvelnie kell egyúttal arra is, hogy az árak fontosságuk szerint és ne tetszésszerűen sorrendben kerüljenek behozatalra és ügvelnie kell arra is, hogy a behozott anyagok arányosan osztassanak meg a különböző vállalatok, nagy- és kisipar között, nehogy egyes vállalatok aknázzák ki a háború utáni időknek összes konjunkturát. Az anyagbeszerzés és elosztás így hármas, valutáris, forgalmi és szociális

tevékenységet tételez fel. A további szociális szempontoknak a leszerelés sorrendjében kell érvényesülni, hogy először bocsáttassanak haza az önálló kereseti tevékenységet űzők, akik másoknak is munkát biztosítanak, azután a családfenntartók stb. Amennyiben közvetlenül a háború után a gazdasági tevékenység anyaghiány miatt egész terjedelmében nem indulhat meg, az állam nagyarányú produktív célokat szolgáló közmunkákkal köteles gondoskodni az esetleges munkanélküliség ieküzdéséről.

— E feladatok nagyarányú állami beavatkozást kívánnak meg, miért is majd minden államban az átmenetgazdaság ügyeinek intézésére központoszervek létesültek, nálunk az átmenetgazdaságügyi miniszterium és az átmenetgazdasági tanács. Az országos szervek mellett azonban nagy feladat vár a helyi hatóságokra és különösen a kereskedelmi és iparkamarákra is. Ezeknek a feladatoknak a megoldását célozta a Szász Ernő igazgató által javaslatba hozott átmenetgazdasági intéző bizottság is, amelynek ügyével a kamarának október 15-én tartott ad hoc bizottsági ülése foglalkozott. Az ülés elfogadván az indítványban lefektetett elvet, azt abban a formában terjeszti a kamara plénuma elé, hogy a bizottság négy csoportban alakuljon meg. Az első csoport feladata a készletek és az anyagszükséglet megállapítása és a fedezés módjára nézve megfelelő javaslatok kidolgozása. A második csoport a hazatérő iparosok és kereskedők hitelszükségletének fedezéséről gondoskodik, a harmadik a technikai vonatközü ügyeket intézi, a negyedik pedig a tisztán kereskedelmi vonatkozású kérdésekkel foglalkozik. A hazatérők számára üzemiük felvételéhez szükséges hitelek nyújtását a kamara az előadó titkár javaslatához képest olyformán kívánja megoldani, hogy a kormánytól kérni fogja a háború tartamára adott segély-átalánynak még egy évre való folyósítását és ebből az összegből valamint a törvényhatóságok által megszavazandó hozzájárulásokból garancia-alapot teremti, melynek alapján a vállalkozó intézetek olcsó kölcsönöket nyújthatnak az arra érdemes kereskedőknek és iparosoknak. A garancia-alap felosztatnék a terület törvényhatóságai között, hogy a kamarai kerületnek minden része a rendelkezésre álló eszközökhöz képest aránylagosan részesüljön ebben a segélyben, illetőleg olcsó hitelben. Előzetes számítás szerint mintegy 2500 egvénynek kell majd ilyen hitelt nyújtani, ami ezer koronás átlag mellett két és fél millió korona kihelyezésnek felel meg.

Ezután előterjesztette Tonelli javaslatát, amely teljes egészében a következő:

1. A szegedi kereskedelmi és iparkamara átmenetgazdasági bizottságot alakít abból

a célból, hogy a békekötés utáni átmeneti időszakban a kerületéhez tartozó kereskedőket és iparosokat a rendelkezésére álló összes eszközökkel támogassa. A bizottság elnöke a kamara ipari osztályának elnöke, titkára a kamara titkára.

2. A bizottság négy csoportban végzi működését, u. m. anyag- és készletfelvételi, pénzügyi, technikai és kereskedelmi csoport. A csoportok taglétszáma korlátozva nincs; magukat helybeli és kerületbeli tagokkal a szükséghez képest bármikor kiegészíthetik.

3. Az anyag- és készletfelvételi csoport feladata az egyes iparágak körében jelentkező szükségletnek megállapítása és javaslatok tétele a szükséglet fedezésének módzataira. Ehhez képest a csoportnak iparágankint van egy-egy referense, illetőleg tagja, aki vállalja az illető iparágra vonatkozó kimutatás és javaslat elkészítését.

4. A pénzügyi csoport feladata a hazatérő kereskedők és iparosok támogatásához szükséges garancia-alapnak megteremtése és felosztása a kamarai kerület egyes törvényhatóságai között, a benyújtott kölcsön-kérvények elbírálása és az utalványozás megejtése, a kölcsönt nyújtó intézetek és kerület többi helyein is felkérendő bizalmi férfiak meghallgatása alapján.

5. A technikai csoport véleményező szerve a bizottságnak a segélvezéssel kapcsolatos összes műszaki vonatkozású ügyekben.

6. A kereskedelmi csoport feladata az összes kereskedelmi vonatkozású ügyek előkészítése, tárgyalása és megfelelő javaslatok tétele.

7. A speciális feladatokra alakított csoportok együtt alkotják a kamara átmenetgazdasági bizottságát. Az egyes csoportok aktiválásának és működésének időpontját a bizottság plénuma állapítja meg. Adatok beszerzése tekintetében a kamara irodája az egyes csoportoknak rendelkezésére áll. A bizottság működésével kapcsolatos költségeket a kamara fedezi.

8. A csoportok működésük tekintetében önállóak; üléseiket a csoport-elnökök a szükséghez képest hívják össze. Elvi jelentőségű kérdésekben a teljes bizottság dönt. A bizottság elnöke és titkára a csoportok ülésein is résztvehetnek.

9. Oly esetekben, midőn átmenetgazdasági ügyekben a felsőbb hatóságok a kamarához fordulnak, a bizottság véleménye kérendő ki. Általában átmenetgazdasági ügyekben a kamara véleményező és javaslattevő szerve a bizottság.

10. Az átmenetgazdasági bizottság működése a kamarának a törvényben megállapított szervezetét és működési körét nem érinti.

Jelentette ezután a titkár, hogy amennyiben a teljes ülés a javaslatot elfogadja, a kamara a bizottság megalakulását az átmenetgazdaságügyi miniszternek bejelenti és neki az átmenetgazdasággal kapcsolatos kérdésekben közreműködését felajánlja. Egyúttal a kamara felterjesztéssel fordul ugy az átmenetgazdaságügyi miniszterhez, mint az Országos Hadsegélyező Bizottság helyébe lépett Országos Hadigondozó Hivatal elnökéhez, hogy a háborúra megadott átalány a háború után is a garancia-alap megteremtése céljából legalább még egy évig folyósíttassék. Megkeresi azonkívül az összes társ-kamarákat, hogy hasonló átmenetgazdasági bizottságokat szervezzenek és a garancia-alapnak hasonló módon való megszerzése iránt keressék meg az illetékes felsőbb hatóságokat.

A kamara teljes ülése néhány hozzászólás után egyhangulag elfogadta a javaslatot. Az átmenetgazdasági intéző-bizottság elnökévé Wimmer Pülöpöt választották meg.